

Pestprotocol Kindcentrum Juliana

Inhoud

Inleiding	2
Wat is pesten?	2
Wat is het onderscheid tussen pesten en plagen?	2
Wat zijn de rollen?	2
Signalen van pesten	3
Preventie op school	4
Wat doen wij als er toch gepest wordt?	5
Stappenplan pesten	6

Inleiding

Een goed pedagogisch klimaat met persoonlijke aandacht voor leerlingen is een belangrijke voorwaarde om te leren. Hier werken we als school hard aan door met elkaar o.a. omgangsregels af te spreken. In elke klas zijn de regels door leerlingen en leerkrachten samen opgesteld. Aan het begin van het schooljaar is er veel aandacht voor maar ook na de kerstvakantie wordt veel aandacht besteed aan de positieve groepsvorming in de klassen. Ondanks alle preventieve inspanningen komt het op elke school voor: pesten. Pesten is een niet makkelijk op te lossen probleem. Daarom heeft kindcentrum Juliana een pestprotocol. Met dit protocol in handen geven we het signaal af dat wij pesten uiterst serieus nemen en dat we nagedacht hebben over de vervolgstappen in het belang van alle betrokkenen. In dit plan is het belangrijk dat ouders, de gepeste, de pesters, de meelopers, het schoolteam hun verantwoordelijkheid nemen.

Wat is pesten?

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Relatief nieuwe manieren van pesten zijn het digitaal en mobiel pesten. Kinderen of jongeren gebruiken dan het internet (bijvoorbeeld pesten via het chatten) of pesten elkaar door vervelende berichten via de mobiele telefoon te sturen.

Wat is het onderscheid tussen pesten en plagen?

Pesten	Plagen
Systematisch	Incidenteel
Ongelijke verdeelde macht	Bijna of gelijke macht
Psychische en/of fysieke schade	Geen blijvende schade
Niet weerbaar	Voldoende weerbaar
Pester en groep tegen één	Één tegen één
Pester en slachtoffer altijd dezelfde	Wie wie plaagt, ligt niet altijd vast, partijen wisselen onderling.

Wat zijn de rollen?

De pester	Hij /zij geniet van de macht
Het slachtoffer	Kan denken dat het normaal is dat hij/zij gepest wordt, kan bang zijn groepsnormen te doorbreken, bang zijn om niet geloofd te worden, bang zijn voor verergering van de situatie.
De assistent	Meepesten uit angst om zelf gepest te worden.

<i>De meeloper</i>	Zij die het zien maar zwijgen of er om lachen en niets doen.
<i>De buitenstaander</i>	Zij die niet lachen maar ook niets doen.
<i>De verdediger</i>	Zij die het sporadisch voor een slachtoffer opnemen.
<i>De onwetende</i>	Zij die het niet zien.

Signalen van pesten

Mogelijke signalen zijn:

- Het kind heeft angst om naar school te gaan, heeft weinig of geen vrienden.
- Vervalt in vroeger gedrag zoals weer in bed plassen of weer gaan duimen;
- Heeft last van concentratiestoornissen, waardoor de schoolprestaties achteruit gaan;
- Heeft vaak geen eetlust;
- Er kan ineens veel ruzie ontstaan in de thuissituatie;
- Zomaar en regelmatig huilen om niets;
- Het kind heeft last hebben van buikpijn, hoofdpijn, misselijkheid;
- Hij/zij komt thuis uit school met kapotte kleren en beschadigde boeken;
- Het kind heeft verdacht vaak kneuzingen, verwondingen en blauwe plekken;
- Hij/zij wordt niet uitgenodigd voor feestjes;
- Het kind fietst alleen naar school;
- Slaapt onrustig en droomt naar;
- Vraagt of steelt geld van de familie;
- Het kind neemt geen klasgenootjes (meer) mee naar huis.

Pesten op school is te herkennen aan een veelheid van signalen.

- Altijd een bijnaam gebruiken, de leerling nooit bij de eigen naam noemen;
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over die leerling;
- Een klasgenoot telkens weer ergens de schuld van geven;
- Briefjes doorgeven;
- Beledigen;
- Opmerkingen maken over kleding;
- Isoleren en negeren;
- Na schooltijd opwachten, schoppen of slaan;
- Op weg naar huis achterna rijden;
- Naar het huis van de gepeste gaan;
- Bezittingen afpakken;

- Schelden of schreeuwen;
- Pesten via sociale media

Signalen voor de leerkracht:

- De gepeste is vaak betrokken bij samenscholingen of opstootjes in de klas of op de speelplaats;
- De leerling is vaker afwezig; gaat niet graag naar school;
- De leerling zoekt de veiligheid van de leerkracht op;
- Een leerling wordt vaak met een bijnaam aangesproken door klasgenoten;
- Er is een verhoogde kans op psychosomatische klachten (hoofdpijn, buikpijn);
- De schoolresultaten van de leerling gaan plots achteruit;
- De leerling wordt dikwijls als laatste gekozen bij het indelen van groepjes (sportles, groepswork);
- De leerling isoleert zich van de anderen, soms met één vriend(in);
- De leerling is vaak alleen en buitengesloten tijdens pauzes en tijdens het overblijven;
- De leerling blijft dicht bij de leerkracht of pleinwacht staan tijdens pauzes en tijdens het overblijven;
- Opvallend vaak zijn er spullen kapot of verdwenen bij een leerling;
- Een leerling is vaak betrokken bij vechtpartijtjes, scheldpartijen etc.;
- Een leerling is steeds het mikpunt van "grapjes". Pen weggooien, etui overgooien, stoel wegzetten etc.;
- De leerling gedraagt zich gestrest, ongelukkig en depressief;
- De leerling gedraagt zich schichtig, schrikt snel, durft iemand niet aan te kijken etc.
- De schoolprestaties gaan langzaam achteruit;
- De sfeer in de klas is niet goed;
- De leerkracht voelt intuïtief aan dat er "iets" niet klopt in de klas en kan er maar niet de vinger achter krijgen wat het is.

Preventie op school

Op Kindcentrum Juliana besteden we in de klassen veel tijd aan de omgangsvormen. Aan het begin van het schooljaar besteden we de eerste 6 weken elke dag tijd aan het sociale klimaat in de klas door middel van allerlei verschillende soorten lessen en oefeningen. Ook stellen we samen met leerlingen en leerkrachten de klassenregels op. Daarnaast maken wij in alle groepen gedurende het schooljaar van de methode Soemo. In deze methode komen allerlei verschillende onderwerpen aan bod waar klassikaal over gesproken wordt of waar ander soort opdrachten mee gedaan wordt. Denk aan uitspelen van een situatie, discussievormen enzovoort. In de hogere groepen komt daar nog de klassenvergaderingen bij. Tijdens deze vergaderingen worden regels onder de aandacht gebracht om deze te evalueren en aan te passen, daar waar nodig. Leerkrachten hebben een belangrijke rol binnen de school als

voorbeeldfunctie. Hoe wij ons gedragen, heeft een weerslag op de kinderen. Als leerkracht zijn wij ons hiervan bewust en handelen wij naar vermogen.

Wat doen wij als er toch gepest wordt?

Wij hanteren de vijfsporenaanpak: deze aanpak is gericht op alle betrokkenen; het gepeste kind, de pesters, de ouders, de klasgenoten en de school.

Spoor 1: het gepeste kind steunen

- Luisteren naar wat er gebeurd is.
- Het probleem van het kind serieus nemen.
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- Eventueel inzetten van een ondersteuningsgroepje (o.l.v. IB)
- Samen met het kind werken aan die oplossingen.
- Eventueel deskundige hulp van buiten inschakelen (weerbaarheidstraining / sova training).
- Zorgen voor vervolgesprekken.

Spoor 2: de pester steunen

- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Het kind helpen zijn relaties met andere kinderen te verbeteren.
- Zorgen dat het kind zich veilig voelt en uitleggen wat jij als leerkracht daaraan gaat doen.
- Grenzen stellen en die consequent handhaven.
- Het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden.
- Zorgen voor een vervolgesprek.

Spoor 3: de ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester steunen

- Ouders die zich zorgen maken serieus nemen.
- Ouders informeren over de peestsituatie, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen.
- Met ouders overleggen over manieren om peestsituaties aan te pakken.
- Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige hulp.

Spoor 4: de andere kinderen betrekken bij het oplossen van het pesten

- Met de kinderen in de groep praten over het pesten en over hun eigen rol hierin.
- Met de andere kinderen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossingen en hun rol daarin.
- Samen met de kinderen werken aan een oplossing waaraan zij zelf actief bijdrage.

Spoor 5: als school verantwoordelijkheid willen nemen

- De school neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten en ontwikkelt een duidelijk beleid (pestprotocol KC Juliana).

- De school zorgt ervoor dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met het pesten in het algemeen en in staat zijn dit te herkennen in de klas.

Stappenplan pesten

Stap 1

Het probleem wordt serieus genomen. Als er een ouder of één van de kinderen een probleem ervaart, onafhankelijk of een ander dit probleem ook als pesten ervaart, dan zal de leerkracht verdere actie ondernemen. De leerkracht gaat daartoe eerst in gesprek met de betrokkenen; de pester, het slachtoffer, de zwijgende groep c.q. omstanders en eventueel ouders. De leerkracht probeert een zo goed mogelijk beeld van de situatie te krijgen.

Stap 2

Er worden maatregelen genomen. Deze maatregelen kunnen voortvloeien uit de gesprekken met de kinderen. De aard van de maatregelen is afhankelijk van de situatie; afspraken maken over hoe je met elkaar omgaat, andere inbreng van de leerkracht, andere plaats in de klas enzovoort. Deze acties zijn bedoeld om het probleem in een vroeg stadium te stoppen.

Onder stap 1 en 2 vallen dagelijkse gebeurtenissen waarbij pesterig gedrag of buitensluiten wordt signaleerd. Vaak is zo'n conflict na een gesprek weer uit de wereld.

Mocht dit het geval zijn, dan worden ouders ook op de hoogte gesteld omdat ouders wellicht ook signalen thuis opvangen en het probleem groter kan blijken dan het in eerste instantie lijkt. Goed oudercontact in het vervolg is cruciaal.

Stap 3

Wanneer blijkt dat er signalen zijn dat de situatie niet is verbeterd wordt er in samenspraak met de intern begeleider een plan van aanpak gemaakt. De betrokken ouders (van de pester en gepeste) zullen op de hoogte gesteld worden van dit plan. Na 6 weken wordt dit plan geëvalueerd.

Zijn de doelen gehaald? Gesprek met de betrokken leerlingen (leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk).

Is het gelukt om de afspraken na te komen? Plan wordt met intern begeleider geëvalueerd en betrokken ouders worden geïnformeerd.

Wanneer doelen zijn behaald wordt het plan afgesloten. Wanneer doelen niet zijn behaald volgt er een vervolgstap.

Stap 4

Doelen groepsplan niet behaald, de volgende 2 stappen zijn mogelijk:

- a. Doelen bijstellen, opnieuw stap 3 volgen.
- b. Het probleem wordt overgenomen door de intern begeleider en de directie.

Indien de problemen niet opgelost zijn middels bovenstaande stappen, zullen er gesprekken met de betrokkenen volgen. Het doel zal ten alle tijden het oplossen van het probleem zijn. Echter, mocht dit om wat voor reden niet lukken, dan zullen er afhankelijk van de situatie een ander traject bewandeld gaan worden. Daarbij zal gebruik gemaakt gaan worden van instanties zoals school maatschappelijk werk (SMW) en sociaal emotionele trainingen (SOVA). Mocht het onoplosbaar zijn, dan zullen de partijen rond de tafel naar een alternatieve oplossing moeten zoeken. Denk daarbij aan het zoeken van een andere school. In het uiterste geval kan de schoolleiding zich wenden tot justitiële instanties.